

НН/Н403
7:3.1.

Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Савецкая БЕЛАРУСЬ

Адрэс рэдакцыі і
адміністрацыі:
Менск, Рог Губэрнатарскай і
Падгорнай вул. Д. Сьвєнціц-
кага, кв. 20.

ВЫДААНЬНЕ РЭЗУКОМУ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ САВЕЦКАЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСІ. № 67 (77). Аўторак, 23-га лістапада 1920 г.

У чым наша пабеда?

Менскі пролетарыят сказаў сваё слова. Важнае і абдуманое. У поўным разуменьні важнасьці сваёй пастановы, свайго галасаваньня.

Менскіе рабочыя чутка адгукнуліся на прызыў да выбараў у Савет. Яны на поўнілі залі выбарных сходаў гучным зацікаўленым натаўпам.

Уважна чытаюцца інструкцыі выбараў, перачытваюцца і абгаварваюцца пункты наказу дэпутатам, запрапанаванага куністамі.

Пакуль прайшлі ўжо выбары ў профэсыянальных саюзах друкароў, будаўнічых рабочых, работнікаў сувязі, куніальных работнікаў.

І ўсюды адзін і той самы выгляд. Усюды вялікае зацікаўленьне да выбараў, усюды гарачыя спрэчкі на тэму аб задачах Савету.

У спрэчках выяўляецца пазыцыя, занятая куністамі, і спроба знайсці і вызначыць свае пазыцыі са стараны Бунда і Поалей—Цыон.

І ў рэзультате падчас бурных спрэчак рабочая маса ўсюды выбірае куністаў і спачуваючых куністам. Выбірае свабодна, выбірае аграмаднай большасьцю.

Дагэтуль не прайшлі віднейшыя прадстаўнікі партыі Бунда, ня гледзячы на ўпартасьць іх агітатцыі.

Дзеля чаго гэтак ёсьць?

Чаму рабочая маса-наогул галодная і халодная ў цяжкія дні разрухі, парою жалячаяся на Савецкую Уладу і абвіняючая кіруючую куністычную партыю ў тым, у чым яна найменш вінавата—ў разрусе, якая з'яўляецца рэзультатам чыста надворных стыхійных абставінаў,—чаму гэта маса дружна і аднадушна галасуе за сьпісак куністаў?

А дзеля таго, што шчырай сваёй працай куністы даказалі, што яны запраўды здольны кіраваць краем.

А здольны яны ўпраўляць краем таму, што апіраюцца на сьвядомых рабочых, якіх уносяць у свае сьпіскі, ня лічачыся з іх партыйнасьцю.

І на прадвыбарных сходах менскіе рабочыя пераканаліся на свае вочы, што няма нечагась асобнага паміж Савецкай ўладай і рабочай масай, што Савецкая улада і рабочыя—гэта адно і тое самае.

Вітаючы высокую сьвядомасьць менскага пролетарыяту, сказаўшага сваё магутнае рабочае слова, мы чакаем, што і далейшы працяг выбараў дасьць добрыя skutкі нашай пролетарскай сьвядомасьці, моцы, гатоўнасьці далей вясці нашу сацыяльную барацьбу ў надзеі на пэўную пабеду кунізма на ўсім сьвеце.

В. Ахрамовіч.

Абарона Савецкіх Рэспублік.

Весткі з фронту за 19 лістапада.

Заходні фронт.

У Мазырскіх ваколіцы наша наступленьне ўспешна разьвіваецца, прычым намі занята мястэчка Калінкавічы; захоплены палонныя і іншыя здабычы.

У Рэчыцкім раёне наступленьне праціўніка на Рэчыцу намі адбіта. Праціўнік адыходзіць у паўдзённа-заходнім кірунку.

Паўдзённа-заходні фронт.

У кірунку Карасьцень—Мазыр нашы часьці занялі ст. „Славачну“ і пераправіліся праз рэчку Славачну.

Паўночна-заходней Оўруча наша наступленьне вядзецца далей.

У Праскураўскім кірунку ў раёне Дзяражні вядзецца бой. Заходней нашы часьці, разьбіўшы зноў праціўніка, занялі рад пунктаў у 12—25 вярстох паўдзённа-ўсходней і паўдзёнай Праскурава, прычым наша коньніца і пяхота, па дапаўніцельных вестках, уварвалася ў горад Праскураў, дзе вядзецца пяпер бой.

У бойках паўдзённа-ўсходней Праскурава намі часткай разьбіты, часткай узяты ў палон 1-ы Каўкаскі каваларыйскі полк праціўніка.

Паўдзённы фронт.

У Керчынскім кірунку, па дапаўніцельных вестках, у гор. Керчы захоплены 13.000 палонных, больш 9.000 страйных коняў, бранявы дзівізіён з абслугой ў складзе 15 бранямашын, 14 грузавых і 18 лёгкіх самаходаў і шмат гарматыкулямётаў. У гавані захоплены 4 параходы праціўніка.

Ваенком Палявога Штабу Данішэўскі.

Весткі з фронту за 20 лістапада.

Заходні фронт.

У Мазырскім раёне нашы часьці фарсіравалі Прыпяць і вядуць бітвы за Мазыр.

У Рэчыцкім раёне нашы часьці адбілі наступ цясьняць праціўніка на Прыпяць. У бітвах ад 10-па 13 узятая 1400 палонных балахоўцаў, 40 афіцэраў, 32 кулямёты, 2 гарматы, шмат стрэльбаў, абозу.

У Кірунку Карасьцень—Мазыр адбываюцца бітвы з пераменным усьпехам.

Паўдзённы фронт.

У Крыме спакойна. Ідзе далей рэгістрацыя палонных, падлік здабыткаў.

Ваенком Палявога Штабу Данішэўскі.

За мір з Расеяй.

„Савет чыннасьці“ выпускаюць маніхвэст да правінцыяльных саветаў і рабочых саюзаў, у якім гаворыцца, што ангельскім рабочым патрэбны не толькі гандаль з Расеяй, але поўны мір з ёю. Маніхвэст прадпісвае ўсім мясцовым „Саветам чыннасьці“ наладжываць па ўсім краю спецыяльныя мітынгі дзеля прапаганды поўнага міру з Расеяй.

Думкі аб працоўнай весцы.

Спакон веку працаваў мужык на Беларусі. Яго працу ведалі і ведаюць добра ўсе суседзі і ня суседзі. Яшчэ ў часы паншчыны добра ведаў гэта велізарскі пан, каторы купляў беларускага мужыка „на отвод“, садзіў яго ў свае маёнты Тамбоўшчыны, Пензеншчыны і г. д. Ён рабіў такія „отводы“ дзеля таго, што мужык з Беларусі працаваў, як вол і бму цярпів і вынаслівы так сама, як вол. Добра ведалі працу беларускага мужыка ўсялякія падрадчыкі, каторым патрэбна было набыць свае дзюравыя кішані пры дапамозе чужой працы: як толькі трэба было рабіць цяжкую працу, напрыклад, вясці земляныя, ці балотныя работы, яны клікалі да працы нашага мужыка, бо ён вытраманы працаўнік. Ведала і ведае працу беларуса далёкая капіталістычная пані Амерыка, каторая для цяжкіх і брудных работаў карыстае з працы беларускага мужыка: што яму ні дай, ён хоць і памалу, але ўсе зробіць. Ведаў сваю працу ўранішце і сам беларус. На ведаў толькі ён аднаго: чаму ён не багацея ад сваёй працы. Усе багацеюць: багацея пышны пан, багацея кулак з тоўстаю кішэняю і брукхам, багацея чужаземны капіталіст, толькі ён беларускі працаўнік — голы як бац. Так ішлі гады і вякі. Цяжкае жыццё было добрым настаўнікам. Яно з году

ў год адчыняла вочы цёмнаму работніку і зараз беларуская працоўная вёска глядзіць на жыццё шырока адчыненымі вачыма, добра разумеючы сугнасьць жыцця. Бяз школы, бяз кніжкі даведалася яна, што нельга працаваць на эксплятатара пана, кулака і капіталіста; што ня трэба даваць політычнай ўладзі таму, хто сам не працуе, а жыве чужою працаю. І зніклі паны, зніклі дармаеды, калі даведаўся аб гэтым працоўны народ беларускі; зніклі, як дым, як нейкая смуга. Бо даведаўшыся аб працоўнай праўдзе, падняўся работнік, падняўся гаротны, распрасаў сагнутыя плечы і скінуў з іх сваіх векавечных ворагаў і эксплятатараў. І няма іх зараз на Савецкай Беларусі. І ня будзе.

Ня будзе затым, што ў гісторыі ня бывае ходу ўзад. Хто паправаў хоць раз жыцця без эксплятатараў, той ужо ніколі ня будзе працаваць на іх. Хто хоць раз абудоваў у сваёй старонцы работніцка сялянскую савецкую ўладу, той ужо ня дасць пану гэтай ўлады ў рукі. Ходу ўзад ня бывае. Няхай гэтая работніцка сялянская ўлада і не без абмалак, няхай яна яшчэ і не паўчылася добра як кіраваць, але яна працоўная ўлада; пры ёй няма ў жыццё мейсца для паноў і дармаедаў. Пройдзе месяц, пройдзе год, паразумнея пра-

цоўны народ, паразумнея і працоўная ўлада Саветаў, якая складаецца з прадстаўнікоў гэтага забітага працоўнага люду. Распучым і жывым крокам пойдзе яна ўперад далейшай будучыны, а разам з ёю, падтрымліваючы яе на сваіх магутных плячах, пойдзе і працоўны народ Беларусі кавачь сваю вольную, лепшую долю. І ніколі больш ня будзе ў нашай работніцка сялянскай Савецкай Беларусі дармаеда пана; ня будзе прыгону, ня будзе эксплятацыі. Цяжкім нейкім сном будзе здавацца гаротнае мінулае, бліскачаю зоркаю будзе асьвечана дарога ў царства супольнай брацкай працы і брацкага жыцця.

Польска-Літоўская спрэчка.

14-га лістапада. У кірунку Нова-Аляксандраўск літоўцы, перайшоўшы ў наступленне, выбілі праціўніка з мястэчка Салокі.

15-га лістапада. Пад'ехаўшы да Крапча польскі браньпоезд абстрэльваў літоўскія пазіцыі ля Лейпу. Адначасна пачала наступленне і польская пяхота. Наступленне было адбіта артылерыйскім і кулямётным агнём. Браньпоезд прымушан быў адступіць. Вуіныя сілы праціўніка атакавалі літоўскія пазіцыі на лініі Кеймінго—Скітэры—Оліново—Таўкель—Керково—Гедройцы, прычым ім часова ўдалося заняць Сонтак, але хутка яны былі адбіты.

Бунт у войску Жэліхоўскага.

Рыжскія газеты падцьвярджаюць весткі аб бунтах, якія адбываюцца ў войску Жэліхоўскага. Адна з польскіх часцьцёў, нядаўна прыбушая з Варшавы, а гэтак сама мабілізаваныя ў занятых Жэліхоўскім ваколіцах адмовіліся ісьці ў наступленне. Газеты тлумачуць гэтым фактам маруднасьць наступленьня Жэліхоўскага. З другога боку ёсьць весткі, што літоўская армія ў апошніе дні задае арміі Жэліхоўскага значныя ўдары.

Наўдачы Жэліхоўскага.

Па паведамленьні з Эйдкунена, становішча ў Літве паляпшылася, дзякуючы ўспехам рысейцаў проціў Урангэля, Пятлюры, і Балаховіча. Усё павялічваецца націск на беларускім фронце, мае ўплыў гэтак сама і на Жэліхоўскага.

Новая авантура.

Новая авантура.

У Вярхней Сілезіі з кожным днём узмацняюцца трывожныя весткі аб маючым быць уступленьні палюкоў на гэту тэрыторыю, па прыкладу Вільні. Нямецкім урадам адтрыманы весткі аб гуртаваньні палюкамі значных узброеных сіл на граніца. Дзеля гэтага нямецкае правіцельства даручыла сваім паслам у Парыжы, Лёндане і Рыме зьвярнуць увагу Антанты на чынасьці Польшчы, пагражаючы Нямеччыне.

Поп Дзярылоб. Народная байка.

(Гл. № 66.—76.)

Гэта было на Пятроўку.
Сымон выгнаў кароўку
На заўтра да сьвету
Да рэчкі да гэтай,
Каб вьвезай расінкай
Адхалць жывінку,
Бо яна у яго хірэла,
Мадзела,
Нядаўна ацялілася
І слаба даілася.
Дык вось мае браткі,
Падыйшоў ён да кладкі,
Зірнуў у вадзіцу
І пачаў дзівіцца.
Зірнуў раз—і назад,
Спужаўся, ня рад;
Ня верыць вачом,
Ня верыць глудом.
Здаецца, што сьніць —
З вадзі маці божы глядзіць.

Ушытнуў Сымон сябе за нос,

За бараду сябе патрос —
Баліць!
Значыць—ня сьніць
Божанька, што тут рабіць?
Абраз у вадзе зіхаціць
І вась мой Сымон
Падняў крык-стон.
Адгалоскі
Кацілісь да вёскі.
Людзі наляцелі
І цуд паглядзелі.
Папа пазволі,
Гармідар паднялі.
Званы званілі,
Ваколіцу будзілі.
Поп пры вялікай грамадзе
Служыў набажэнства на вадзе.

Прайшло колькі год.
Збудаваў тут народ
Царкву вялізарную,
Сьветазарную.

Прыходзілі калекі
На лекі.
Прыходзілі маліцца,
Дзівіцца,
Гарэлку піць
Адзін аднаго біць
І бога хваліць
За гэткага папа,
За карчмара,
Што тут карчму збудаваў
І гарэлку прадаваў.
Гасыніцы насілі
Цабрамі,
Мяшкімі,
У кішэнях,
У жменьках,
На плячах,
Ах хто мог;
Прыходзілі з палатном,
З дабром.
Прыносілі грошы, сала,
Кур ня мала,
Бо і да бога
Без падарункаў ні з парогу.

А ўсё гэта поп Дзярылоб
Згроб.
Збудаваў сабе ён палацы

Ад поту ад працы
Батрацкіх грамад.
Быў ён рад,
Што дурняў ёсьць шмат,
Якіх можна за насі цягаць
І кроў іх смактаць,
Бо верыць у цуды,
У розныя прыблуды,
І ёсьць іх устоды.
Вось і байцы канец,
А вам, людзям добрым, вянеч
Ня верце паном,
Ксяндзам,
Карчмаром,
Багом.
Працуйце,
Мазуйце.
Розным цуднікам,
Паскуднікам,
Кулакам,
Гультаям
Сыліце па карту паленам,
Каленам,
З нашага краю іх зьманяйце
І венікам падмятайце,
Каб не дымілі неба,
Тады заживеш вальготна,
Мужык гаротны. Сьвятагор.
(Канец).

Настаўніцтва і выбары у гарацкі Савет.

Вымазаўшыся ў сажу, трудна ад яе ачысціцца. Выгадаваўшыся ў варунах старога, цэрскага ўкладу жыцця, так сама трудна з ім пакончыць і ісьці новым шляхам пад штандарам працы. Адтрымаўшы такую сякую адукацыю, далёкую ад патрэб жыцця, ўсмактаўшы з млекам маткі атруту эксплэатараў працоўнага народу, настаўнік, апынуўшыся ў школе, сядзеў шэйнай вады і ніжэй травы, бо за кожным яго крокам вельмі добра сачыў і поп, і ўраднік і свой сусед вулак. Вучыць дзяцей чытаць, пісаць і лічыць, вот тые мэты, якія стаялі перад настаўнікам і ад якіх ён ня мог ні ў якім разе адыйсьці. Рабіць што небудзь дзеля палепшанья свайго жыцця і жыцця той гаротнай беднаты, дзяцей, якой ён вычў, ён ня меў права.

За адно слова праўды к людзям, яго акружаючым, ён рывакаваў куском горкага свайго хлеба, турмою, высылкаю ў Сьбір. Пільна глядзела начальства за тым, якую кніжку чытае настаўнік, якую выписывае газету, як ходзіць у парк, што есьць у посны дзень.

Жыцьцё пад вечнаю апекаю багачаў, ўладу маючых, стварыла тып настаўніка не сяўца разумнага, добрага, вечнага, не сьвядомага працаўніка ў грамадзянскім і політычным кірунку. Гэта была машына, якая зьявілася да вечара, значатку даканца дзён сьвайго ішла так, як гэтага хацелі эксплэататары ўсяго працоўнага чалавечтва.

Усясьветная імперыялістычная вайна адчыніла вочы, снаўшых сталецьмі, гаротных бедакоў: гарацкага работніка і сялянскага мужыка. Адчыніўшы вочы і ўбачыўшы вялікую сацыяльную несправядлівасьць, сярод якой прыходзілася жыць, гэта працоўная беднота магутнаю рукою скінула з свайго карку дармадаў і ўзяла ўладу ў свае рукі. Нарадзілася такім чынам пролетарская рэвалюцыя. Разам з ёю зьявілася вялікая магчымасьць працаваць на карысьць свая і сабе падобным гаротнікам.

Здавалася, што з гэтай гістарычнай часіны настаўніцтва вылязе з свайго нораў на белы сьвет, разagne сваю сьпіну, высака падыме галаву і шчыра возьмецца за працу, якая паўстала перад кожным сьвядомым грамадзянінам.

Прайшло з гады. І што ж мы бачым? Настаўніцтва ў агульнай масе ня толькі ні ўзялося за грамадзянскую політычную працу, але нават не захацела ёю зацікавіцца. Вялікая барацьба паміж мужыком і панам, рабочым і хвабрыкантам так застрашыла настаўніцтва, што яно да гэтага часу ніяк ня можа выявіць сваіх акрэсьленых адносін да буржуазіі і пролетарыяту.

„Лепш сядзець у сваім цёмным і халодным кутку і чакаць канца бойкі“, вот патаемныя думкі вялікай часткі яго.

З якімі думкамі сустрачае гэтая частка настаўніцтва выбары ў Гарацкі Савет. З гады Рэвалюцыі мала чаму навучылі вучаных людзей і яны сустраюць выбары мала падгатаванымі. За ўвесь час існаваньня Савецкай ўлады яны не змаглі збу-

даваць моцнай профэсіянальнай арганізацыі, дзеля чаго ня маюць строга акрэсьленага пляну свайго грамадзянскай і політычнай працы.

Як ні цяжка жывецца, але трэба самім узяцца за палепшаньне жыцця. Годзе енку і жалбы! Годзе шэптаў на вука свайму суседу! Пара ўзяцца за працу ня толькі сярод дзяцей! Змучаны, гаротны народ чакае вас. Праца для яго дарма не загіне: яна выведзе яго ў тым ліку і вас саміх з таго заняпаду, ў якім дзякуючы бязмернай вайне працы з капіталам прыходзіцца жыць. Больш арганізаванасьці, больш сацыяльнай сьвядомасьці, больш зацікаўленасьці ў політычных і грамадзянскіх справах. Тады чорныя воблакі, навіснўшы над намі, хутчэй разьвеюцца, хутчэй выляне сонца новага свабоднага жыцця.

Сьцяпан.

Гандаль з заганіцай.

У ангельскім габінеце міністраў.

На апошнім пасяджэньні габінецу міністраў, разглядаўся вядомы праект згоды ў справе аднаўленьня гандлёвых зносін з Сав. Расеяй.

Зьменены галоўным чынам справы рэгуляваньня абавязковасьці Савецкага правіцельства ў адносінх да прыватных асоб і ангельскіх фірмаў на агульную суму 421 мільён фунтаў, якія паводлуг тлумачэньня Красіна, ня прызнаны Савецкім ўрадам. Сярод членаў габінецу яшчэ не дайшлі да згоды ў справе даваенных даўгоў, галоўным чынам аб пазыках, дадзеных Расеі за час вайны.

Трэба спадзявацца, што прыдуць да згоды, пасля чаго Савецкі ўрад мог-бы запрапанаваць скліканьне мірнага нарады ў Лёндане.

З Хорсі паведамляюць, што аб ангельска-расейскай гандлёвай згодзе яшчэ раз разглядаўся ангельскім габінецам. Пасяджэньні ў гэтай справе нібы маюць адбывацца, штодня да пэўнага вырашэньня гэтага пытаньня.

З Рыму паведамляюць, што старшыня італьянскіх міністраў Джіюліты ў гутарцы з супрацоўнікам Нью-Ёрскай газэты заявіў, што ён мала спадзяецца на магчымасьць пачаць політычныя перагаворы з Сав. Расеяй, але лічыць магчымым гандлёвыя зносіны. Італія зрабіла першыя крокі дзеля аднаўленьня гандлю з

Расеяй. Што тычыцца расейскага ўраду, дык гэта яго ўнутраная справа.

Аб аднаўленьні зносін.

18-га лістапада ў парлямэнце Лейд Джорж заявіў, што габінец міністраў паставіў правесці ў жыцьцё ліпнеўскія пастановы аб аднаўленьні гандлёвых зносін з Расеяй і высказаў надзею, што ўмовы аб гэтых зносінх у канчатковай форме будуць прадстаўлены расейскаму правіцельству ў найбліжэйшыя дні.

На парэдадні вырашэньня.

Пытаньне аб ангельска-расейскай гандлёвай згодзе зноў абгаварвалася ангельскім габінецам. Перадаюць, што пасяджэньні габінецу будуць адбывацца штодня, пакуль гэтае пытаньне ня будзе вырашана. Газэты спадзяюцца, што вырашэньне правіцельства аб аднаўленьні гандлёвых зносін з Расеяй адбудзецца хутка, бо як відаць ад Расеі будуць адтрыманы парукі на тое, што яна ўхіліць тые перашкоды, на якія ўвазвалі ангельскія міністры.

Аб гандлю Скандынавіі з Расеяй.

Датская газэта „Фінастідондэ“ піша, што варожыя адносіны Англіі і Францыі да жаданья Скандынавіі, як мага хутчэй распачаць гандлё-

выя зносіны з Расеяй, па няволе наводзяць думку, што прапаганда проціў Савецкай Расеі, якая вядзецца ў гэтых краях, разлічана галоўным чынам на тое, каб адстрашыць усе іншыя дзяржавы ад расейскага рынку, які Англія і Францыя хочуць монополізаваць. Усюды, дзе расейскія політычныя дзеячы выступаюць у зносінах з заганіцай, яны прыпамінаюць камісараў францускай рэвалюцыі. Розумам і адукацыяй яны нікому ня ўступаюць.

—

Савецкая Расея і Літва.

Аб правядзеньні ў жыцьцё мірнага дагавору.

Літоўскі габінец на пасяджэньні 15-га лістапада паставіў арганізаваць камісію па правядзеньні ў жыцьцё мірнага дагавору з Расеяй. Старшыняю гэтай камісіі мае быць Калкетас.

—

Па Беларусі.

У Барысаўшчыне.

Губ. Проф. Саюзам сельскай і лясной гаспадаркі праца ў павяце цяпер болей меней наладжана.

У ключавыя праўленьні разасланы анкеты, рэгістрацыйныя карты і членскія кніжкі.

Па маёнках Барысаўшчыны арганізуюцца рабочыя камітэты, школы, хаты-чытальні і іншыя.

М. В.—оў.

Мітынг ў вёсцы.

14-га лістапада ў Астрашчыцкай воласьці Менскага павяту адбыўся мітынг на тэму аб сучасным моманце і аб харчовай раскладцы. На гэтым мітынзе прысутнічала 220 сяляна. Выступаў прыбыўшы з гораду таварыш. Паставілі на выйсьці 25% раскладкі.

Прывезеная літэратура была ахвотна разабрана сялянамі.

Н. В.

Гутарка з сялянамі.

У Хаценчыцкай воласьці Менскага павяту, ў дзень Акцябрскай гадаўшчыны, 7-га лістапада, былі наладжаны ў 9 вёсках гутаркі з сялянамі, кабетами і моладзьцю. Сяляне былі вельмі здволены прывезенаю таварышаў з гораду прасілі часьцей у іх бываць. Літэратура расхvatвалася сялянамі з боем.

Н. В.

Па Менску.

Курсы дашкольнага выхавання.

1 га сьнежня ў Менску адчыняюцца трохмесячныя курсы па дашкольнаму выхаванню. Курсы разлічаны на 75 слухачоў прыежджых з вёсак і мясцовых дэлегатаў: ад Жаночага аддзелу Ц. Б. Компарты Беларусі—5 чал., Губ. Сав. Профсаюзаў—5 чал., Комсамолу—5 чал., Комбунда—5 чал. двіцятых дамоў і садоў—16 чал. Для вольнага прыёму засталася 14 вакансій. Слухачы павінны мець асвету ня ніжэй быўшай вышэйшай пачатковай школы і патрэбную педагогічную падгатоўку. Па сканчэньні курсаў слухачы знаходзяцца ў распараджэньні Кампросу адзін год.

Запіс жадаючых прымаецца паштоўна ў памяшканьні Кампроса (Скобелеўская, д. 6. Архірэйскі). Пры курсах арганізуюцца нацыянальныя секцыі: беларуская, жыдоўская і польская.

Справа Менскага Унівэрсытэту.

Унівэрсытэцкая дэлегацыя, якая мела ехаць у Маскву дзеля перагавораў з Маскоўскай Унів. дэлегацыяй аб найхутчэйшым адчыненні унівэрсытэту ў Менску, цяпер прымае крокі, каб маскоўская камісія сама прыехала ў Менск.

Тадны магчыма, што пасля абследаваньня станаўшча на месцы, бел. унівэрсытэт будзе адчынены да новага году.

Рабочы факультэт.

Пры менскім унівэрсытэце мае быць адчынены рабочы факультэт.

Навучаньне бязграмадных.

Пры Камісарыяце Асветы з'арганізавана камісія па навучаньню бязграмадных у Менску і па ўсёй Беларусі.

Хутка пачнецца рэгістрацыя бязграмадных ад 8 да 50 гадоў праз дамовы камітэты. Ужо запісваюцца настаўнікі на вячэрніе курсы дзеля гэтай мэты.

Выбары ў Савет.

20-га лістапада на выбарах трайшлі адны камуністы.

- Ад саюзу будаўнічых рабочых—23 члены і 10 кандыдатаў.
- Ад Саюзу „Ігла“—13 членаў і 5 кандыдатаў;
- Ад дрэвавыробніцаў—5 чл. і 4 кандыдаты.

На выбарах адбываецца барацьба двух партыяў—камуністаў і будаўцаў.

Трудавая павіннасьць.

Праз тыдзень мае быць праведзена трудавая павіннасьць па ўсёй Беларусі.

Усе грамадзяне—мужчыны 18—50 гадоў і кабеты 18—40 г. ня маючы ніякай Савецкай пасады і не зарэгістраваныя на біржы працы будуць лічыцца злосьнымі дэзэртэрамі працы.

Пачтова-тэлеграфная сувязь.

Хутка мае быць наладжана пачтова-тэлеграфная сувязь з Ігуменам.

Ахвяры польскай акупацыі.

Ц. Б. Комун. Партыі Беларусі пачала рэгістраваць усіх грамадзян, якія сядзелі ў Менскай турме за палітычныя дзеі пры польскай акупацыі.

Газа.

Як мы даведаліся, запас усёй газы на Беларусі цяпер усяго толькі 800 пуд. Дзеля гэтага ўстановам выдаецца газа яккуль што па-троху.

Ужо больш месяца, як чакаюць транспарта з газай з Царыцына.

Праца земляробстваўніцкай камісіі.

Земляробстваўніцкая камісія пры камісарыяце земляробства пачынае рэальную працу ў справе правядзеньня ў жыццё зямельнага закону. Цэлы кадр каморнікаў камандзіруецца да дзяржаўнай беларуска-польскай граніцы і так сама ва ўсе паветы Беларусі для раздзелу зямлі на вучасткі.

Камісія яшчэ мае апрацаваць зямельны статут на падставе аналягічнага статуту Р. Ф. С. С. Р.

У Бел. Адз. дзярж. літвыдавецтва.

Бел. Адз. літвыдавецтва пачынае друкаваць школьныя падручнікі на беларускай мове. Гэтымі днямі выйдзе з друку на беларускай мове арытмэтыка Цыгельжэ.

Сярод чыгуначнікаў.

Сьпелным чынам ідзець наладжваньне справы на чыгунцы. Усім чыгуначнікам запрапанавана рэгістравацца з 15-га лістапада, пасля чаго будуць арганізавацца належныя аддзелы.

Хвароба рагатай жывёлы.

Ветэрынары Паддзвал Камісарыяту Земляробства адтрымаў з Барысаўскага і Ігуменскага паветаў пэўныя весткі аб новых хваробах рагатай жывёлы. Крокі проціў гэтага прымаюцца тэрміновым чынам.

Уважайце разумна сялянскіе фурманкі.

Беларуская вёска вельмі зруйнавана, дзякуючы беспрастаннаму фронту і пастаянных бітваў у нашым краі ад пачатку вайны да апошняга часу.

Цяпер Савецкая ўлада патрабуе фурманкі і сяляне, ведучы гэта, даюць апошніх конікаў. Адтрымаючы фурманкі, Савецкія ўстановы павінны іх карыстаць ашчэдна, прадуктыўна і разумна. А то вымагаюць усюды фурманкі з нявызначанай воласьці, і калі селянін прыезджае ў год за 20—30 вёрст, яго ад-

праўляюць у тую жа воласьць, скূলь ён прыехаў па дрывы. Сяляне гэтым незадоволены.

Трэба на гэту справу звяртаць большую увагу.

Н. Волаў.

Паведамленьне.

16 лістапада г. г. у ваколіцы Радашкавіцкай вол. вёскі Жукі страчаны: круглая пячаць, блянказы, штамп і справы, Радашкоўскага Валаснога Рэўкому, Вільскага павету. Ня лічыць іх за раўднымі. А хто іх знойдзе павінен пад страхам адпаведнасьці ваенна-рэвалюцыйнага часу падаць іх у Менскі павятовы рэўком. Вагадзельная, 11.

Прыказ № 118

Ваеннарэвалюцыйнага Камітэту С. С. Р. Беларусі.

Дзеля выпаўненьня дэкрэту Савету Нар. Камісараў ад 26 сьнежня 1919 г. аб агульным выдаленьні бязграмаднасьці прыказваю:

1. Зрабіць учот бязграмаднага і малаграмаднага насельня м. Менску ў веку ад 8 да 50 гадоў.

Увага: ўчоту не належаць дзеці, якія знаходзяцца у школах.

2. Спісаць няграмаднае і малаграмаднае насельня павінны старшыні дамавых камітэтаў. Яны маюць за абавязак:

а) з 24 па 27 лістапада ў сваіх раёнах міліцыі ўчотнай камісіі па ліквідацыі бязграмаднасьці адтрымаць блянкі ўчотнай ведамасьці;

б) з 27 па 30 лістапада ведамасьці павінны быць запоўнены патрэбнымі весткамі, ўзмацованы подпісам рэгістратара і зьвернены ў камісію.

3. Старшыні дамавых камітэтаў павінны пры адтрыманьні ўчотных блянкаў азнаёміцца з інструкцыямі перапісі.

Усім установам і грамадзянам прапануецца падтрымаць і дапамагчы рэгістратарам.

Вінаватны ў невыпаўненьні прыказу, або ў падачы фальшывых вестак будуць зараз-жа карацца па ўсёй строгаьці рэвалюцыйнага часу.

Старшыня Ваенна-Рэв. Камітэту

С. С. Р. Б. А. Чэрвякоў.

Замяняючы Кам. Асветы С. С. Р. Б. Мароз.

Кір. Політасьветай Земоц.

Прыказ

Ваенна-Рэв. Камітэту С. С. Р. Б.

Дзеля правядзеньня па ўсёй тэрыторыі Беларусі агульнага выдаленьня бязграмаднасьці і дзеля патрабнасьці далучэньня да гэтага культурных сіл краю, аб'яўляю ўсіх школьных работнікаў мобілізаванымі, ні адзін з іх ня мае права адмовіцца ад вячэрніх заняцьцяў у школе граматы з дарослымі. Назначэньні работнікаў на месцы робіцца Політасьветай Камасьветы

Старшыня Ваенрэўкома С. С. Р. Б. А. Чэрвякоў

Замяняючы Кам. Асветы Мароз.

Зав. Політасьветай Н. Земоц.